

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์สี่ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาศักยภาพชุมชนเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบฟาร์มสเตย์ตามศาสตร์พระราชา 2) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบฟาร์มสเตย์ตามศาสตร์พระราชา 3) เพื่อสร้างรูปแบบการท่องเที่ยวแบบฟาร์มสเตย์ตามศาสตร์พระราชา 4) เพื่อประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร และประเมินผลการทดลองท่องเที่ยว

เครื่องมือมีรายละเอียดดังนี้

1. กำหนดกรอบแนวคิด และวัตถุประสงค์ในการวิจัย โดยศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์จากเอกสารตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือวิจัย
3. แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่สร้างเสร็จแล้วนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือตรวจแก้สำนวนภาษา ความครอบคลุมเนื้อหา และความเที่ยงตรงของเนื้อหา

3.1 ประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 4 ระยะมีประชากรและกลุ่มตัวอย่างตามระยะการวิจัยดังนี้

กลุ่มประชากรตัวอย่างวิจัยเชิงปริมาณ จำนวน 400 คน โดยการแจกแบบสอบถาม จากจำนวนเกษตรกรในจังหวัดสระแก้วมี 26,894 คน (สำนักงานสถิติจังหวัดสระแก้ว, 2563) เมื่อเปรียบเทียบตารางตารางสำเร็จรูปของ ทาโร ยามาเน่ (Yamane) เป็นตารางที่ใช้หาขนาดของกลุ่มตัวอย่างเพื่อประมาณค่าสัดส่วนของประชากร โดยคาดว่าสัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากรเท่ากับ 0.5 และระดับความเชื่อมั่น 95%

กลุ่มประชากรตัวอย่างเชิงคุณภาพ จากพื้นที่ที่มีแนวทางปฏิบัติที่ดี และนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informant person) ที่เจาะจงเลือกจากผู้ประกอบการและพนักงานของที่พักรีสตอร์ที่มีแนวทางการปฏิบัติที่ดีผ่านการรับรองมาตรฐาน จำนวน 20 คน ได้แก่ 1.ป้าฟาร์มสเตย์ แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ป้าฟาร์ม ประเภทที่พักในสวนเกษตร วิสาหกิจชุมชนกลุ่มท่องเที่ยวเชิงเกษตรอำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา 2.กลุ่มวิสาหกิจกลุ่มแปรรูปเสื่อกกจันทบุรี ณ ศูนย์การเรียนรู้กลุ่มเสื่อกกบ้านท่าฉลอบ จังหวัดจันทบุรี และ 3. ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดจันทบุรี มีการนำผู้นำชุมชนตำบลที่ได้รับการคัดเลือกเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการ

กลุ่มประชากรตัวอย่าง ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยโดยกระบวนการสนทนากลุ่ม (Focus group Discussion) ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ นายกเทศบาลตำบลบ้านด่าน สมาชิกเทศบาล สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ผู้ประกอบการ ผู้นำชุมชน และปราชญ์ชุมชน จำนวน 28 คน ร่วมกันออกแบบ

เส้นทางภายในชุมชน แหล่งเรียนรู้เพื่อเป็นฐานกิจกรรม และบ้านพักของผู้ที่พร้อม จำนวน 4 หลัง แหล่งเรียนรู้ จำนวน 4 แหล่ง และสถานที่สำหรับต้อนรับนักท่องเที่ยวเพื่อเข้าร่วมพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยวแบบ 2 วัน 1 คืน ภายในชุมชน

กลุ่มประชากรตัวอย่าง ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยโดยใช้แบบประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรจากกรมการท่องเที่ยว โดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานภาคีเครือข่ายต่างๆ จำนวน 30 คน ได้แก่ สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสระแก้ว สำนักงานเกษตรอำเภออรัญประเทศ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด สำนักงานพัฒนาชุมชนประธานกลุ่มการท่องเที่ยวโดยชุมชนจังหวัดสระแก้ว และวิทยาลัยชุมชนกลุ่มประชากรตัวอย่างทดลองท่องเที่ยวประเมินผลการทดลองท่องเที่ยว 30 คน แหล่งเรียนรู้เพื่อเป็นฐานกิจกรรม และสถานที่สำหรับต้อนรับนักท่องเที่ยว

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

1. ระยะที่ 1 เพื่อศึกษาศักยภาพชุมชนเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบฟาร์มสเตย์ตามศาสตร์พระราชา ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อเพื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยตามอำเภอต่างๆ ในจังหวัดสระแก้ว ทำการแจกแบบสอบถาม จำนวน 400 คน เพื่อประเมินศักยภาพองค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและทดลองเชิงปฏิบัติการโดยการเดินทางเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยวแต่ละอำเภอ และได้พื้นที่เป้าหมายที่อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว เนื่องจากเป็นพื้นที่ทำการเกษตรร้อยละ 90 ของพื้นที่จังหวัด และมีศูนย์เรียนรู้มหาวิทยาลัยเกษตรกรอันเป็นแหล่งเรียนรู้การเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2. ระยะที่ 2 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบฟาร์มสเตย์ตามศาสตร์พระราชา ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อเพื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย โดยวิธีการสัมภาษณ์สังเกตการณ์ และเข้าร่วมเชิงปฏิบัติการในกิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่ฟาร์มสเตย์แต่ละแห่งจัดขึ้นจากสถานประกอบการที่ฟาร์มสเตย์ทั้งหมด 3 แห่ง จำนวน 20 คน ได้แก่ 1.ป้าฟาร์มสเตย์แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ป้าฟาร์ม ประเภทที่พักในสวนเกษตร วิสาหกิจชุมชนกลุ่มท่องเที่ยวเชิงเกษตรอำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา 2.กลุ่มวิสาหกิจกลุ่มแปรรูปเสื่อกกจันทบุรี ณ ศูนย์การเรียนรู้กลุ่มเสื่อกกบ้านท่าฉลอม จังหวัดจันทบุรี และ 3. ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดจันทบุรี มีการนำผู้นำชุมชนตำบลที่ได้รับการคัดเลือกเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการ

3. ระยะที่ 3 เพื่อสร้างรูปแบบการท่องเที่ยวแบบฟาร์มสเตย์ตามศาสตร์พระราชา ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อเพื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยโดยกระบวนการสนทนากลุ่มระดมความคิดเห็น (Focus group Discussion) ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากตัวแทนผู้เกี่ยวข้องกับนายกเทศบาลตำบลบ้านด่าน สมาชิกเทศบาล สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ผู้ประกอบการ ผู้นำชุมชน และประชาชนชุมชน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้หลักการโมเดลธุรกิจ (Business Canvas) จำนวน 28 คน

4. ระยะที่ 4 ประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร และประเมินผลการทดลองท่องเที่ยว ผู้วิจัยทดลองใช้โปรแกรมการท่องเที่ยวแบบฟาร์มสเตย์ตามศาสตร์พระราชาที่ผ่าน

การพัฒนา ตามความเห็นของผู้เกี่ยวข้องและผู้ทรงคุณวุฒิประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร จำนวน 30 คน และกลุ่มตัวอย่างทดลองท่องเที่ยวประเมินผลการทดลองท่องเที่ยว 30 คน และเผยแพร่ข้อมูลผลการวิจัยผ่านเว็บไซต์ออนไลน์

5. ระยะเวลาการเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือนมีนาคม 2563 – กุมภาพันธ์ 2564

6. ตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้

3.3 เครื่องมือในการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.3.1) เครื่องมือประเมินผลการดำเนินงาน ประกอบด้วย

- (1) แบบสอบถาม
- (2) การสัมภาษณ์เชิงลึก
- (3) แบบประเมิน

3.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

(1) แบบสอบถาม การสร้างเครื่องมือการวิจัยแบบสอบถาม โดย 1) การศึกษาแนวคิดทฤษฎี

และผลงานวิจัยจากตำรา เอกสาร การรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้มาจากการศึกษาค้นคว้าจากข้อมูลที่ผู้รวบรวมไว้ทั้งหน่วยงานรัฐและเอกชน และการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ผู้วิจัยเก็บข้อมูลภาคสนาม 2) กำหนดวัตถุประสงค์ของการสร้างแบบสอบถาม 3) สร้างแบบสอบถามข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคล องค์ประกอบและตัวชี้วัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบฟาร์มสเตย์ตามศาสตร์พระราชา 4) นำแบบสอบถามที่ออกแบบเสนอผู้เชี่ยวชาญพิจารณาและนำข้อเสนอมาปรับแก้ไข ให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์ และเที่ยงตรงมากขึ้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) จัดแบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้ 1) ข้อมูลส่วนบุคคล 2) ศักยภาพชุมชนเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบฟาร์มสเตย์ตามศาสตร์พระราชา 3) ข้อเสนอแนะ

ส่วนที่ 1 (Questionnaire) ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ มีข้อคำถามที่เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check – list) จำนวน 5 ข้อ

ส่วนที่ 2 ใช้แบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร จำนวน 4 ด้าน ได้แก่

ด้านที่ 1 ศักยภาพการบริหารจัดการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ด้านที่ 2 ศักยภาพการรองรับแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ด้านที่ 3 ศักยภาพการให้บริการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ด้านที่ 4 ศักยภาพดึงดูดใจแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยแบบสอบถามเป็นแบบ

มาตราส่วน

ประเมินค่า (Rating Scale) ให้ผู้เลือกตอบโดยวัดระดับความคิดเห็นด้วย มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด รวมจำนวน 69 ข้อ โดยมีเกณฑ์ในการให้คะแนน ดังนี้

ระดับความพึงพอใจ	คะแนน
ระดับความคิดเห็นด้วยมากที่สุด	5
ระดับความคิดเห็นด้วยมาก	4
ระดับความคิดเห็นด้วยปานกลาง	3
ระดับความคิดเห็นด้วยน้อย	2
ระดับความคิดเห็นด้วยน้อยที่สุด	1

เมื่อรวบรวมข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ เพื่อหาค่าทางสถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation / S.D.) เถลถายการ แปลความหมาย เพื่อจัดระดับคะแนนเฉลี่ย ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการ วิเคราะห์ตามแนวคิดของเบสท์ (John W. Best, 1997) มีรายละเอียดดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง ระดับความคิดเห็นด้วยมากที่สุด

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง ระดับความคิดเห็นด้วยมาก

ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง ระดับความคิดเห็นด้วยปานกลาง

ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง ระดับความคิดเห็นด้วยน้อย

ค่าคะแนนเฉลี่ย 0.50 - 1.49 หมายถึง ระดับความคิดเห็นด้วยน้อยที่สุด

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากข้อมูลจากการลงพื้นที่ จะนำเสนอผลข้อมูลโดยใช้ตาราง ประกอบการบรรยาย และนำเสนอผลการวิจัยที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยใช้จะสรุปโดยแบ่ง ออกเป็นด้าน และเขียนแบบพรรณนาบรรยาย โดยใช้แบบประเมินเพื่อศึกษาศักยภาพการจัดการ ท่องเที่ยวเชิงเกษตร แบบศึกษาศักยภาพ การบริการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร แบบศึกษาศักยภาพใน การดึงดูดใจและแบบศึกษา ศักยภาพการรองรับด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ผู้วิจัยได้ประยุกต์ตัวชี้วัด มาจากแนวคิดตามมาตรฐานของ (Department of Agricultural Extension, 2011) แบบศึกษา ศักยภาพการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ประกอบด้วย 10 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) สื่อหลากหลายประเภท สำหรับให้ข้อมูลกับนักท่องเที่ยว เช่น แผ่นพับ โปสเตอร์นิตยสาร และวีดิทัศน์ เป็นต้น 2) มาตรการ ในการรักษาความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยวจากอันตรายที่อาจเกิดขึ้นในแหล่งท่องเที่ยว เช่น มาตรการอพยพ เส้นทางหนีไฟ เป็นต้น 3) การแบ่งพื้นที่การใช้ประโยชน์ในการท่องเที่ยวชัดเจน 4) ความพร้อมของบุคลากรแหล่งท่องเที่ยวให้ปฏิบัติตามมาตรการรักษาความปลอดภัยอย่างเคร่งครัด ตลอดจนมีความพร้อมในการรับมือกับเหตุการณ์ฉุกเฉินตลอดเวลา 5) การรวมกลุ่มหรือ คณะกรรมการโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว 6) การกำหนดแนว ทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยชุมชน 7) กิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลายและเป็นที่ น่าสนใจของนักท่องเที่ยว 8) การท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ในท้องถิ่น 9) บุคลากรที่ มีความรู้ความสามารถถ่ายทอดข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว 10) การปรับปรุงภูมิทัศน์ภายในแหล่งท่องเที่ยว อย่างสม่ำเสมอ

4. ประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร แบบประเมินประเมินจากหน่วยงาน ภาครัฐที่เข้าร่วมประเมิน จำนวนทั้งสิ้น จำนวน 20 คน สรุปได้ดังนี้ โดยจาก การท่องเที่ยวและกีฬา

จังหวัดสระแก้ว, สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสระแก้ว, สำนักงานเกษตรอำเภออรัญประเทศ, สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสระแก้ว, สมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดสระแก้ว, ชมรมท่องเที่ยวชุมชนจังหวัดสระแก้ว, วิทยาลัยชุมชนสระแก้ว ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยโดยกระบวนการสนทนากลุ่ม (Focus group Discussion) ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เกี่ยวข้องกับธุรกิจ และผู้ประกอบการจำนวน 20 ผู้วิจัยทำการสนทนากลุ่มพร้อมแจกแบบประเมินโดยเป็นแบบประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดย กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ลักษณะแบบสอบถามองค์ประกอบการประเมิน คะแนนเต็ม 100 คะแนน ประกอบด้วย

- (1) คะแนนรวมด้านศักยภาพเชิงคุณค่าของแหล่งเกษตร 50 คะแนน มี 2 องค์ประกอบ ได้แก่

องค์ประกอบ 1 คุณค่าทางกายภาพและชีวภาพ 25 คะแนน และองค์ประกอบ 2 คุณค่าด้านองค์ความรู้ นวัตกรรม ภูมิปัญญา 25 คะแนน

- (2) คะแนนรวมด้านศักยภาพการเป็นแหล่งท่องเที่ยว 50 คะแนน มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่
- องค์ประกอบ 3 ศักยภาพการบริหารจัดการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร 20 คะแนน
- องค์ประกอบ 4 ศักยภาพการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร 15 คะแนน
- องค์ประกอบ 5 ศักยภาพการดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว 15 คะแนน

โดยระดับการประเมินมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ประกอบด้วยดังนี้ ดีเยี่ยม (81-100 คะแนน) ดีมาก (71-80 คะแนน) ดี (61-70 คะแนน) ปานกลาง (51-60 คะแนน) ต่ำ (0-50 คะแนน)

นอกจากนี้ แบบสอบถามประเมินผลการทดลองท่องเที่ยวตามโปรแกรมการท่องเที่ยวเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบฟาร์มสเตย์ตามศาสตร์พระราชายังของจังหวัดสระแก้ว โดยสอบถามจากผู้มาทดลองท่องเที่ยว จำนวน 30 คน โดยแบบสอบถามมีทั้งหมด 5 ตอน ดังนี้

- 1) แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- 2) แบบสอบถามเรื่อง “องค์ประกอบการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาธุรกิจการท่องเที่ยวแบบฟาร์มสเตย์ตามศาสตร์พระราชา”
- 3) แบบสอบถามเรื่อง “รูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวแบบฟาร์มสเตย์ตามศาสตร์พระราชา”
- 4) แบบสอบถามเรื่อง “ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติของชุมชนในด้านต่างๆ เพื่อพัฒนาธุรกิจการท่องเที่ยวแบบฟาร์มสเตย์ตามศาสตร์พระราชา”
- 5) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบฟาร์มสเตย์ตามศาสตร์พระราชายังของจังหวัดสระแก้ว เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษา วิเคราะห์ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม ผลสรุปจากค่าเฉลี่ย ดังนี้

3.3.3 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

- 1) การทดสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity Test) และการทดสอบความน่าเชื่อถือ (Reliability Test) ของแบบสอบถาม (Questionnaire)

1.1) การทดสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity Test) เพื่อให้การเก็บรวบรวมข้อมูลได้ตรงตาม วัตถุประสงค์ของการวิจัยได้เลือกใช้วิธีการคำนวณหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม กับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ (Index of item objective congruence: IOC) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ จำนวน 3 ท่าน โดยให้เกณฑ์การพิจารณาข้อคำถามดังนี้

ประเมินจากความเหมาะสมของเนื้อหา โดยมีค่าคะแนนสำหรับข้อคำถามวัดได้ตรงตาม วัตถุประสงค์ให้คะแนนเท่ากับ +1 (บวก 1) ไม่แน่ใจว่าวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ให้คะแนนเท่ากับ 0 (ศูนย์) และแน่ใจว่าวัดไม่ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ให้ -1 (ลบ 1) หลังจากนั้นนำค่าที่ได้แต่ละข้อ มาแทนลงในสูตรดังนี้ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2555)

$$\text{สูตร IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

โดย IOC = ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์
 $\sum R$ = ผลรวมของคะแนนผลการตัดสินในข้อคำถามนั้นจากผู้เชี่ยวชาญ
 N = จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ดังนั้นข้อคำถามที่มีค่า IOC = 0.89 แสดงว่าข้อคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ นำมาใช้ในการทำวิจัยได้

1.2) การทดสอบความน่าเชื่อถือ (Reliability Test) เมื่อผู้วิจัยได้แก้ไขแบบสอบถามตาม ที่ผู้เชี่ยวชาญทรงคุณวุฒิระบุเรียบร้อยแล้ว ได้นำแบบสอบถามมาทำการทดสอบความน่าเชื่อถือ (Reliability Test) โดยนำไปทดลองใช้ (Try out) ถามกลุ่มตัวอย่าง 30 คน เพื่อตรวจสอบความน่าเชื่อถือ ซึ่งนำมาหาโดยการวิเคราะห์ประมวลหาค่าครอนบาร์คแอลฟา (Cronbach's Alpha Analysis Test) ในวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS โดยค่าครอนบาร์คแอลฟา (Cronbach's Alpha Analysis Test) ได้ผลเท่ากับ 0.89

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยฉบับนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณรวมกับการวิจัยเชิงคุณภาพ วิธีการทางสถิติและการวิเคราะห์ข้อมูลที่ใช้สำหรับงานวิจัยนี้ได้แก่

สำหรับข้อมูลตามแบบสอบถามชุดที่ 1 เพื่อศึกษาศักยภาพชุมชนเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบฟาร์มสเตย์ตามศาสตร์พระราชา จำนวน 400 คน

1. การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณ จะใช้สถิติที่ใช้เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เป็น 2 ลักษณะ คือ

1.1) สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

1.1.1) แบบสอบถามส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ที่มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ใช้วิธีหาแจกแจงความถี่ (Frequency) และสรุปผลออกมาเป็นค่าร้อยละ (Percentage)

1.1.2) แบบสอบถามส่วนที่ 2 ใช้แบบประเมินเพื่อศึกษาศักยภาพการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร แบบศึกษาศักยภาพ การบริการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร แบบศึกษาศักยภาพในการดึงดูดใจ

และแบบศึกษา ศักยภาพการรองรับด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ผู้วิจัยได้ประยุกต์ตัวชี้วัดมาจากแนวคิดตามมาตรฐานของ แบบศึกษาศักยภาพการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ประกอบด้วย 10 ตัวชี้วัด (Department of Agricultural Extension, 2011) ตัวกำหนดหัวข้อในแบบสอบถาม และ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

โดยผู้วิจัยนำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติสำหรับแบบสอบถามตอนที่ 3 ที่มีข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ด้วยเกณฑ์ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นกับแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบฟาร์มสเตย์ตามศาสตร์พระราชายังของจังหวัดสระแก้ว ออกเป็นช่วงดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) วิเคราะห์แบบสอบถามส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ที่มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ใช้วิธีหาแจกแจงความถี่ (Frequency) และสรุปผลออกมาเป็นค่าร้อยละ (Percentage)

2. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) วิเคราะห์แบบสอบถามส่วนที่ 2 ระดับศักยภาพขององค์ประกอบในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชน 4 องค์ประกอบ มาเป็นตัวกำหนดตัวชี้วัดแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบฟาร์มสเตย์ตามศาสตร์พระราชายังของจังหวัดสระแก้วในแบบสอบถาม และลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สำหรับข้อมูลตามแบบสอบถามชุดที่ 2 แบบสอบถามประเมินผลทดลองท่องเที่ยว จำนวน 30 คน

1. การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณ จะใช้สถิติที่ใช้เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณเป็น
2 ลักษณะ คือ

1.1) สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) แบบสอบถามประเมินผลการทดลองท่องเที่ยวตามโปรแกรมการท่องเที่ยวเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบฟาร์มสเตย์ตามศาสตร์พระราชายังของจังหวัดสระแก้ว โดยสอบถามจากผู้มาทดลองท่องเที่ยว จำนวน 30 คน โดยแบบสอบถามมีทั้งหมด 5 ตอน ดังนี้

1) แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
2) แบบสอบถามเรื่อง “องค์ประกอบการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาธุรกิจการท่องเที่ยวแบบฟาร์มสเตย์ตามศาสตร์พระราชายัง”

3) แบบสอบถามเรื่อง “รูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวแบบฟาร์มสเตย์ตามศาสตร์พระราชายัง”

4) แบบสอบถามเรื่อง “ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติของชุมชนในด้านต่างๆ เพื่อพัฒนาธุรกิจการท่องเที่ยวแบบฟาร์มสเตย์ตามศาสตร์พระราชายัง”

5) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบฟาร์มสเตย์ตามศาสตร์พระราชายังของจังหวัดสระแก้ว เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษา วิเคราะห์ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม

สำหรับข้อมูลตามแบบสอบถามชุดที่ 3 แบบประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรจำนวน 20 คน โดย กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ลักษณะแบบสอบถาม องค์ประกอบการประเมิน คะแนนเต็ม 100 คะแนน ประกอบด้วย

(1) คะแนนรวมด้านศักยภาพเชิงคุณค่าของแหล่งเกษตร 50 คะแนน มี 2 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบ 1 คุณค่าทางกายภาพและชีวภาพ 25 คะแนน และองค์ประกอบ 2 คุณค่าด้านองค์ความรู้ นวัตกรรม ภูมิปัญญา 25 คะแนน

(2) คะแนนรวมด้านศักยภาพการเป็นแหล่งท่องเที่ยว 50 คะแนน มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบ 3 ศักยภาพการบริหารจัดการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร 20 คะแนน องค์ประกอบ 4 ศักยภาพการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร 15 คะแนน องค์ประกอบ 5 ศักยภาพการดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว 15 คะแนน

โดยระดับการประเมินมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ดีเยี่ยม (81-100 คะแนน) ดีมาก (71-80 คะแนน) ดี (61-70 คะแนน) ปานกลาง (51-60 คะแนน) ต่ำ (0-50 คะแนน)